

EUROPEISKA UNIONENS
DOMSTOL

ÅRSRAPPORT 2015 ÅRSÖVERSIKT

ÅRSRAPPORT **2015**
ÅRSÖVERSIKT

EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

DOMSTOLEN
2925 LUXEMBURG
LUXEMBURG
TFN +352 4303-1

TRIBUNALEN
2925 LUXEMBURG
LUXEMBURG
TFN +352 4303-1

PERSONALDOMSTOLEN
2925 LUXEMBURG
LUXEMBURG
TFN +352 4303-1

Domstolens webbplats: <http://www.curia.europa.eu>

Kopiering tillåten med angivande av källan. Fotografierna får endast återges i sammanhang som rör denna publikation. För all annan användning måste tillstånd begäras av Europeiska unionens domstol.

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på internet via Europaservern (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2016

Print ISBN 978-92-829-2100-5 ISSN 2467-1436 doi:10.2862/90987 QD-AQ-16-001-SV-C
PDF ISBN 978-92-829-2123-4 ISSN 2467-1665 doi:10.2862/526423 QD-AQ-16-001-SV-N

© Europeiska unionen, 2016

Printed in Belgium

TRYCKT PÅ PAPPER SOM BLEKTS UTAN ELEMENTÄRT KLOR (ECF)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	5
1. År 2015	6
a) Året i bilder	7
b) Året i siffror	14
2. Den dömande verksamheten	16
a) Tillbakablick på årets viktigaste domar	17
b) Nyckeltal beträffande den dömande verksamheten	26
3. Ett år	32
a) Större evenemang	33
b) Nyckeltal	35
4. En administration	38
a) En effektiv, modern och flerspåkig administration	39
b) Siffror och projekt	42
5. Framtidsvisioner	48
6. Mer information.....	50

FÖRORD AV DOMSTOLENS ORDFÖRANDE

För första gången innehåller årsboken från Europeiska unionens domstol ett avsnitt, kallat "Årsöversikt", som riktar sig till alla unionens medborgare med intresse för institutionens uppdrag och hur den arbetar. Årsöversikten ger en kortfattad redogörelse för det gångna verksamhetsåret och ger läsaren insikt i den grundläggande roll som Europeiska unionens domstol har vid tolkningen av unionsrätten och i samspelet mellan EU:s institutioner.

Följande sidor är ämnade att ge läsaren en klar och tydlig presentation av de domstolsavgöranden som varit av avgörande vikt under år 2015 och hur de har påverkat unionsmedborgarnas vardagsliv.

Större händelser vid institutionen som ägt rum under året presenteras också och vittnar om den dialog och det utbyte som Europeiska unionens domstol har med nationella domstolar, jurister och medborgarna. Årsöversikten ger slutligen läsaren möjlighet att, med hjälp av olika nyckeltal, statistik och grafiska illustrationer, sätta sig in i hur institutionen och den administration som domstolen tar hjälp av arbetar för att genomföra domstolens uppdrag inom det europeiska rättsväsendet.

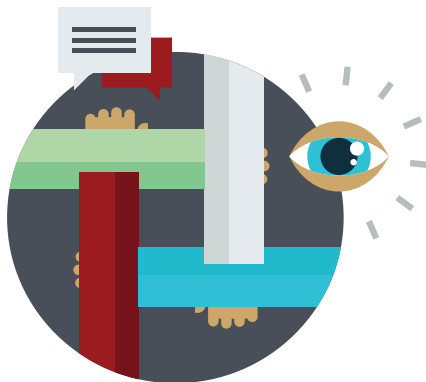
Det är min förhoppning och önskan att denna nya skrift, som finns på 23 officiella unionsspråk, ska ge var och en möjlighet att, år efter år, få en bättre förståelse av en institution som sedan mer än sex decennier garanterar att rättsstatens principer iakttas inom Europeiska unionen.

Trevlig läsning!

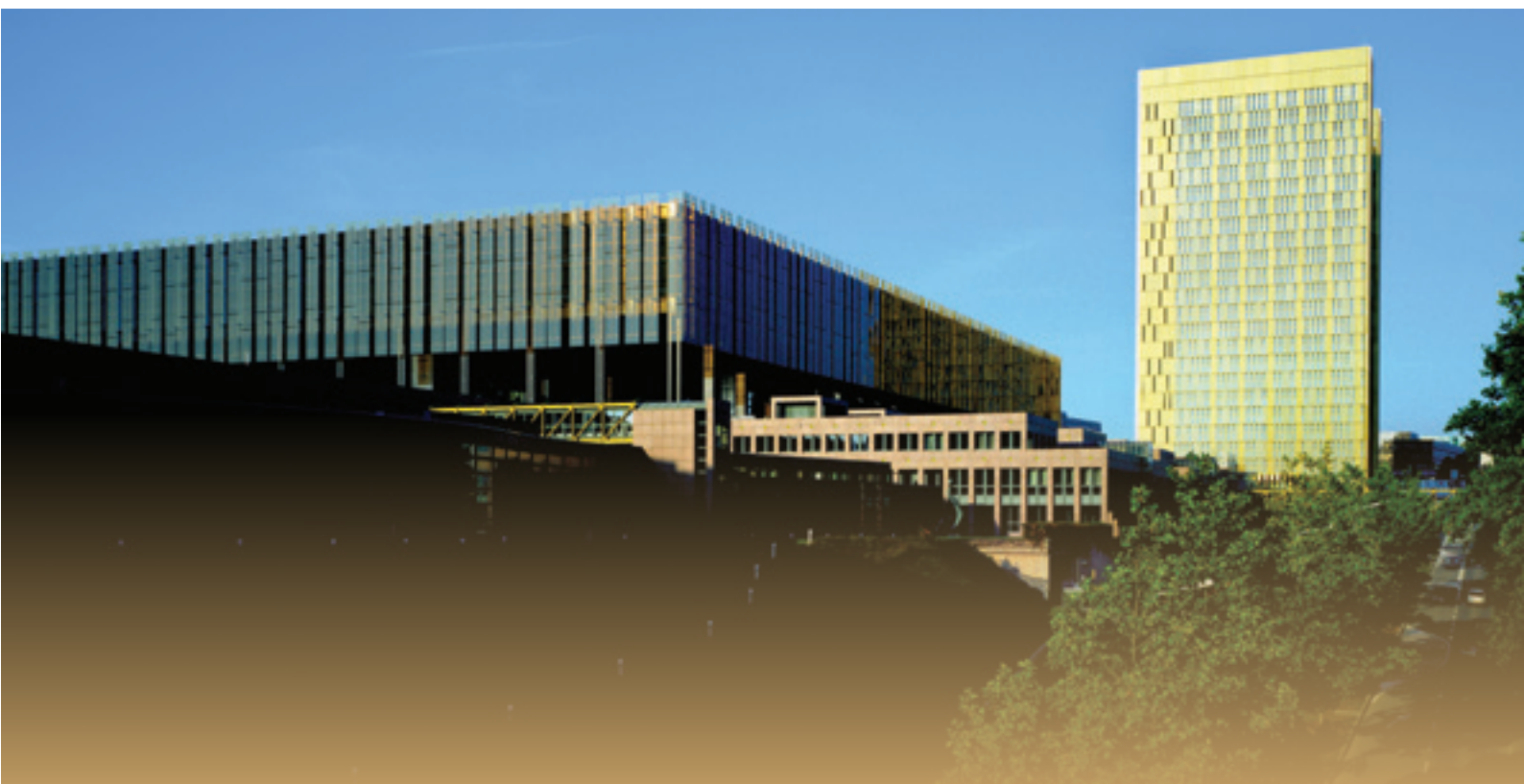
Koen Lenaerts
Ordförande för
Europeiska unionens domstol

1

ÅR 2015
I ETT NÖTSKAL

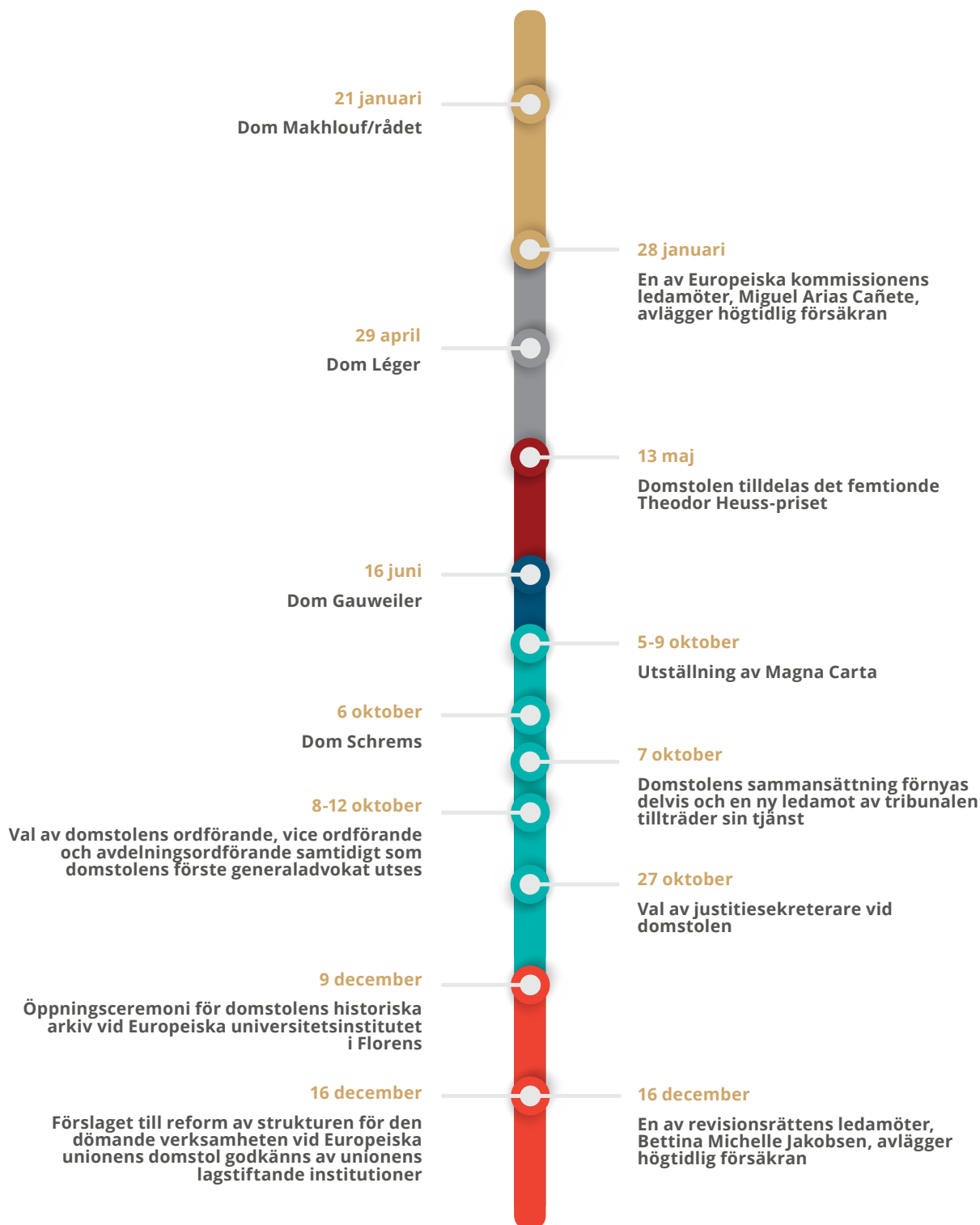
A. ÅRET I BILDER

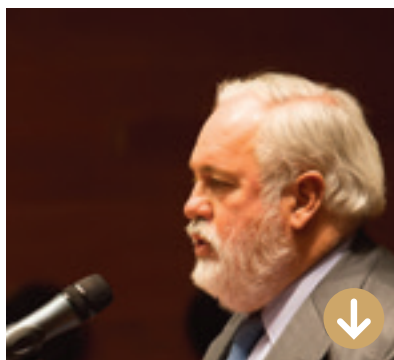

Europeiska unionens domstol är en av sju europeiska institutioner

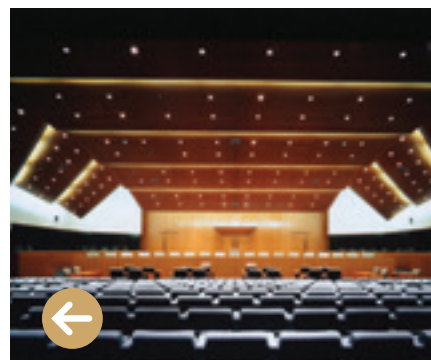
Domstolen är unionens dömande organ och har i uppgift att säkerställa att unionsrätten iakttas och samtidigt se till att fördragen tolkas och tillämpas på ett enhetligt sätt. Domstolen bidrar till att bevara unionens värderingar och arbetar för den europeiska integrationen genom sin rättspraxis.

Europeiska unionens domstol är indelad i tre instanser: "domstolen", "tribunalen" och "personaldomstolen".

21 januari**Dom Makhoul/rådet**

Tribunalen godkänner de restriktiva åtgärder som antagits gentemot Makhoul, nära förbunden och släkting till Bashar Al Assad.

(se sidan 23)**28 januari****Miguel Arias Cañete avlägger högtidlig försäkran**

Kommissionären med ansvar för klimatåtgärder och energi, Miguel Arias Cañete, avger den högtidliga försäkran som föreskrivs i fördragen och som ledamöterna i Europeiska kommissionen ska avlägga innan de träder i tjänst. Samma försäkran lämnades månaden innan av övriga ledamöter i den kommission som Jean-Claude Juncker är ordförande för. Den utgör ett högtidligt åtagande av kommissionsledamöterna att följa fördragen, stadgan om de grundläggande rättigheterna samt yrkesetiska regler. EU-domstolen vakar över att dessa bestämmelser följs.

13 maj**Domstolen tilldelas femtonde Theodor Heuss-priset**

Den tyska Theodor Heuss-stiftelsen delar varje år ut pris för exempel på socialt engagemang, civilturage och demokratiarbete. Det femtonde priset, på temat "Europa: hoppets framtid", tilldelades Europeiska unionens domstol. Stiftelsen betonade vid detta tillfälle den väsentliga roll som institutionen, genom sin rättspraxis, spelar för att stärka de grundläggande rättigheterna i en tid som präglas av digitalisering och globalisering.

29 april**Dom Léger**

På en fråga från en fransk domstol – som skulle ta ställning till ett mål där en läkare nekat en homosexuell person att ge blod – slog EU-domstolen fast att permanent avstängning från blodgivning av män som haft sexuellt umgänge med andra män kan motiveras under förutsättning att dessa personer löper en hög risk att få allvarliga sjukdomar såsom HIV och det inte finns någon effektiv teknik att upptäcka sådana sjukdomar eller några mindre ingripande metoder att garantera en hög hälsoskyddsnivå för mottagarna.

16 juni

Dom Gauweiler

På en fråga av den tyska författningsdomstolen slog EU-domstolen fast att det så kallade "OMT-programmet", som Europeiska centralbanken (ECB) tillkännagav i september 2012 och som innebär att Europeiska centralbankssystemet (ECBS) får genomföra köp på andrahandsmarknaderna av statsobligationer som emitterats av medlemsstaterna i euroområdet, är förenligt med unionsrätten.

(se sidan 24)

5-9 oktober

Utställning av Magna Carta på domstolen

I samband med högtidlighållandet av 800-årsdagen av att kung Johan utan land av England undertecknade *Magna Carta Libertatum* (Den stora fri- och rättighetsstadgan) fick domstolen under en vecka i oktober låna ett av originalexemplaren av detta dokument. Texten har varit en stor och universell inspirationskälla till många grundläggande texter om demokratiska värderingar och mänskliga fri- och rättigheter.

6 oktober

Dom Schrems

Domstolen ogiltigförklarar Europeiska kommissionens beslut som gav Facebook möjlighet att överföra dess användares personuppgifter till Förenta staterna.

(se sidan 17)

7 oktober**Partiell ny tillsättning av domstolens ledamöter och tjänstetillträde av en ny ledamot i tribunalen**

Inom ramen för den ny tillsättning av domstolens ledamöter som sker vart tredje år, ges Küllike Jürimäe (Estland), Rosario Silva de Lapuerta (Spanien), Camelia Toader (Rumänien), Juliane Kokott (Tyskland) och Eleanor Sharpston (Förenade kungariket), samt Lars Bay Larsen (Danmark), François Biltgen (Luxemburg), Marko Ilešić (Slovenien), Endre Juhász (Ungern), Koen Lenaerts (Belgien), Siniša Rodin (Kroatien), Allan Rosas (Finland), Marek Safjan (Polen) och Daniel Šváby (Slovakien) förlängda förordnanden såsom domare eller generaladvokat.

Två nya domare, Eugene Regan (Irland) och Michail Vilaras (Grekland), och tre nya generaladvokater, Michal Bobek (Tjeckien), Manuel Campos Sánchez-Bordona (Spanien) och Henrik Saugmandsgaard Øe (Danmark), utnämns också av företrädarna för medlemsstaternas regeringar som samlats till möte i rådet. De avlägger högtidlig försäkran under en sammankomst vid domstolen.

Vid denna högtidliga sammankomst avger även Ian Stewart Forrester (Förande kungariket) en högtidlig försäkran innan han tillträder sin domartjänst vid tribunalen.

27 oktober**Val av justitiesekreterare för domstolen**

Alfredo Calot Escobar (Spanien) får förlängt förordnande som domstolens justitiesekreterare för perioden från den 7 oktober 2016 till den 6 oktober 2022. Justitiesekreteraren tjänstgör även som institutionens generalsekreterare och utses av domstolens domare och generaladvokater för sex år.

8–12 oktober**Val av domstolens ordförande, vice ordförande och avdelningsordförande samt utseende av domstolens förste generaladvokat vid domstolen**

Koen Lenaerts (Belgien) väljs av sina kollegor till ordförande för Europeiska unionens domstol för tre år. Han efterträder Vassilios Skouris (Grekland) som varit ordförande för domstolen under tolv år.

Antonio Tizzano (Italien) väljs till vice ordförande, likaså för en treårsperiod.

Rosario Silva de Lapuerta (Spanien), Marko Ilešić (Slovenien), Lars Bay Larsen (Danmark), Thomas von Danwitz (Tyskland) och José Luís da Cruz Vilaça (Portugal) väljs till ordförande på domstolens avdelningar med fem domare för en treårsperiod.

Slutligen utses Melchior Wathelet (Belgien) till domstolens förste generaladvokat.

9 december

Öppningsceremoni för domstolens historiska arkiv vid Europeiska universitetsinstitutet i Florens

(se sidan 34)

16 december

En ledamot av revisionsrätten avlägger högtidlig försäkran

Bettina Michelle Jakobsen (Danmark), nyutsedd ledamot av Europeiska revisionsrätten för återstoden av hennes företrädares, Henrik Otbos, mandattid som löper till och med den 28 februari 2018, avlägger högtidlig försäkran inför domstolen. På samma sätt som ledamöterna i Europeiska kommissionen åtar sig Europeiska revisionsrättens ledamöter under en högtidlig sammankomst inför domstolen att respektera de förpliktelser som följer med ämbetet.

16 december

Förslaget till förändring av strukturen för den dömande verksamheten vid Europeiska unionens domstol godkänns av unionens lagstiftande institutioner

(se sidan 48)

B. ÅRET I SIFFROR

Europeiska unionens domstol har utmärkt sig under året genom det stora antalet mål som handlagts i den dömande verksamheten. Antalet anhängiggjorda mål och avgjorda mål av domstolens olika instanser är det högsta någonsin i domstolens historia. Den ökade arbetsbelastningen syns även i verksamheten på domstolens olika administrativa avdelningar vilka i sitt dagliga arbete stödjer de dömande instanserna.

År 2015 vid domstolen

2015 ÅRS BUDGET

357

MILJONER EURO

63

DOMARE

11

GENERAL-
ADVOKATER

från de 28 medlemsstaterna

2 122

tjänsteman och övriga anställda

837
män

1 285
kvinnor

Verksamhetsåret

(samtliga instanser)

1 711

anhängiggjorda mål

1 755

avgjorda mål

142 140

rättegångshandlingar
registrerade vid kanslierna

Genomsnittlig
handläggningstid:

16,1
månader

Domstolen
Tribunalen
Personaldomstolen

15,6
20,6
12,1

2 845

meddelanden från domstolen
publicerades i *Europeiska
unionens officiella tidning*.

1 115 000 översatta sidor

628

förhandlingar och möten
som simultantolkades

Året vid institutionen

Närmare

1 900

nationella
domare

togs emot av
domstolen för att
delta i seminarier
eller utbildning

16 377

besökare

- jurister
- journalister
- studenter
- medborgare

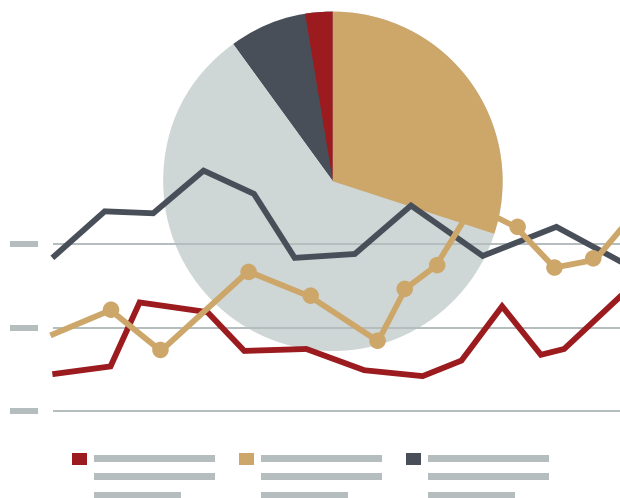

63

protokollära
evenemang

2

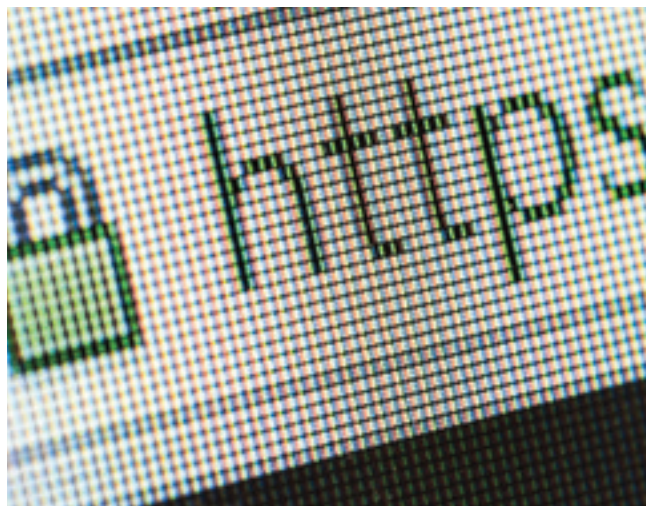
DEN DÖMANDE VERKSAMHETEN

A. TILLBAKABLICK PÅ ÅRETS VIKTIGASTE DOMAR

SKYDD FÖR PERSONUPPGIFTER

Inom unionen åtnjuter medborgarna skydd för sina personuppgifter. I oktober 2015 gavs domstolen tillfälle att precisera skyddets omfattning enligt stadgan om de grundläggande rättigheterna och direktiv 95/46. Är unionsmedborgarnas personuppgifter tillräckligt skyddade inom respektive utom unionen?

En österrikisk medborgare, **Maximillian Schrems**, ville inte att uppgifterna från hans Facebook-konto skulle överföras till Förenta staterna. Han ansåg nämligen att skyddet för personuppgifter mot underrättelsetjänstens övervakning var otillräckligt. Irlands tillsynsmyndighet (Facebooks europeiska huvudkontor är beläget i Irland) fann att Europeiska kommissionens beslut innebar att myndigheten inte hade möjlighet att kontrollera detta. Maximilian Schrems beslutade därför att väcka talan vid High Court of Ireland, som i sin tur ställde en fråga till EU-domstolen om omfattningen och giltigheten av kommissionens beslut. EU-domstolen fann att kommissionens beslut från år 2000 var ogiltigt. Enligt detta beslut ansågs den skyddsnivå som ges i Förenta staterna tillräcklig för att kunna överföra personuppgifter från unionen till detta land. EU-domstolen slog fast att de amerikanska så kallade

Safe Harbour-principerna som kommissionen grundat sitt beslut på endast är tillämpliga på amerikanska företag och således inte garanterar skydd mot att amerikanska myndigheter får tillgång till personuppgifter som överförts från unionen. Oberoende av om det finns ett beslut från kommissionen åligger det nationella tillsynsmyndigheter att på begäran av en medborgare eller ett företag pröva om ett tredjeland erbjuder en tillräcklig skyddsnivå. Således ankommer det på den irländska tillsynsmyndigheten att pröva om Förenta staterna erbjuder en skyddsnivå som i allt väsentligt motsvarar den som ges inom unionen så att de personuppgifter som Maximilian Schrems lämnat på Facebook i egenkap av användare kan lagras på servrar som är belägna i Förenta staterna. (Dom Schrems av den 6 oktober 2015, C-362/14)

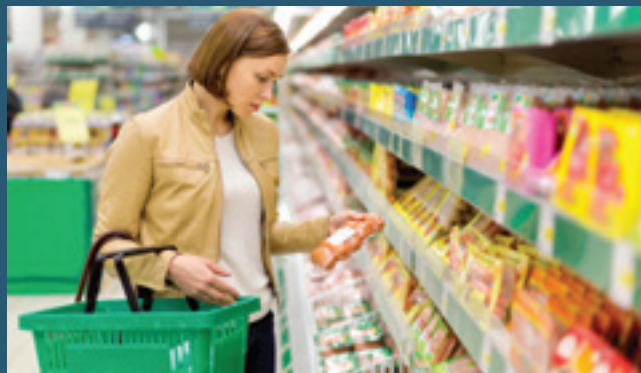
Domstolen har även slagit fast att unionsrätten utgör hinder mot **överföring av personuppgifter** mellan två myndigheter i en medlemsstat och att senare behandla dem om den berörda personen inte först informerats.

Smaranda Bara och andra rumänska medborgare hade klagat vid rumänska domstolar på att skattemyndigheten lämnat uppgift om deras deklarerade inkomster till försäkringskassan som sedan krävt retroaktiv inbetalning av förfallna avgifter till sjukförsäkringen. På en fråga från en rumänsk domstol slog EU-domstolen fast att den myndighet som innehar personuppgifterna är skyldig enligt direktivet om behandling av personuppgifter att informera den berörda personen om att uppgifterna överförs till någon annan. Undantag från denna skyldighet kan föreskrivas i nationell rätt men undantaget måste då definiera såväl vilka uppgifter som får överföras som hur överföringen ska gå till. Myndigheten som erhåller uppgifterna måste i sin tur informera den berörda personen om syftet med behandlingen av dem och att personen har rätt att få tillgång till sina uppgifter och att rätta dem. (Dom Bara m.fl. av den 1 oktober 2015, C-201/14)

KONSUMENTSKYDD

I vilken mån kan bilder på förpackningen till ett livsmedel vilseleda konsumenten? På förpackningen till en fruktdryck visades hallon och vaniljblommor. Även om innehållsförteckningen på förpackningen var korrekt innehöll drycken inte några naturliga ingredienser. EU-domstolen erinrade om att unionsrätten kräver att konsumenten har tillgång till **korrekt, neutral och objektiv information**. Om förpackningen ger intrycket att varan innehåller en ingrediens som den i praktiken inte gör kan detta vilseleda köparen även om innehållsförteckningen är korrekt. ([Dom Teekanne av den 4 juni 2015, C-195/14](#))

EU-domstolen har även klargjort vilka rättigheter den europeiska konsumenten har i fråga om **märkning av mineralvatten**. EU-domstolen bekräftade att den natriumhalt som anges på flaskornas etikett ska återge den totala natriumhalten i alla dess former (bordssalt och natriumvätekarbonat). Konsumenten skulle nämligen kunna vilseledas om det angavs att vattnet innehöll låga halter av natrium eller salt medan det innehåller höga halter av natriumvätekarbonat. ([Dom Neptune Distribution av den 17 december 2015, C-157/14](#))

Konsumenten åtnjuter även skydd i fråga om **köp av konsumtionsvaror och garantier avseende dessa varor**. En nederländsk kvinna hade köpt en begagnad bil av en bilfirma. Efter tre månader fattade sedan bilen eld under körning. EU-domstolen bekräftade att en nationell domstol på eget initiativ kan tillämpa unionsrätten på det aktuella området, vilken innebär en lättare bevisbörda för konsumenten. Bristande avtalsenlighet hos en vara som visar sig inom sex månader från leveransen presumeras i princip ha förelegat vid leveransen. Konsumenten måste kunna bevisa felet men är inte skyldig att kunna visa felets orsak eller att felet kan tillskrivas säljaren. ([Dom Faber av den 4 juni 2015, C-497/13](#))

På **luftfartsområdet** har domstolen på nytt preciserat omfattningen av passagerarnas rättigheter. Vad beträffar flygningar med avresa från en flygplats inom unionen så gäller att när ett

elektroniskt bokningssystem erbjuder flera olika flygrutter ska bokningssystemet alltid ange det slutliga pris som ska betalas inbegripet priset för varje luftfartstjänst som ingår. Angivelsen ska visas för varje erbjuden flygning och inte bara för den flygning som konsumenten valt. Konsumenten ska kunna jämföra de olika luftfartstjänsterna på ett effektivt sätt. ([Dom Air Berlin av den 15 januari 2015, C-573/13](#))

Vidare har EU-domstolen fastställt att enligt en europeisk förordning måste flygtransportören ersätta passagerarna (mellan 250 och 600 euro) om flygningen ställs in. Detta gäller även om flygplanet drabbas av oförutsedda tekniska problem, då flygtransportören är skyldig att ersätta passagerarna också i detta fall. Endast i vissa ytterst ovanliga situationer (dolda tillverkningsfel som påverkar flygsäkerheten, sabotage eller terrorism) kan transportören fritas från sin ersättningsskyldighet. ([Dom van der Lans av den 17 september 2015, C-257/14](#))

Slutligen har EU-domstolen uttalat sig om skyddet för konsumenter som ingått ett avtal om **hypotekslån** i syfte att köpa en permanentbostad. När avtalet innehåller en klausul som föreskriver en olaglig räntesats kan den nationella domstolen antingen räkna om räntesatsen eller underlåta att tillämpa klausulen om den nationella domstolen anser den oskälig. ([Dom Unicaja Banco av den 21 januari 2015, förenade målen C-482/13 m.fl.](#))

MIGRANTERS RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER

Regler för integration av tredjelandsmedborgare som är bosatta i medlemsstaterna syftar till att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen i dessa stater. Enligt unionsrätten får medlemsstater bevilja tredjelandsmedborgare **ställning som varaktigt bosatta** om de varit lagligen och oavbrutet bosatta inom deras territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av ansökan.

I Nederländerna är tredjelandsmedborgare skyldiga att klara ett **integrationsprov** för att visa att de har tillräckliga kunskaper i nederländska språket och om det nederländska samhället. Som svar på en fråga från en nederländsk domstol slog EU-domstolen fast att medlemsstaterna får kräva att varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare klarar ett sådant prov. Villkoren för att uppfylla denna skyldighet (till exempel avgiften för att delta i provet) får emellertid inte äventyra syftet att främja social sammanhållning som unionsrätten eftersträvar. (Dom P och S av den 4 juni 2015, C-579/13)

I ett europeiskt direktiv föreskrivs vidare att en tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatt i en medlemsstat får utöva sin rätt till **familjeåterförening** under vissa villkor. Av de familjemedlemmar som önskar återförenas med den berörde tredjelandsmedborgaren får det till exempel krävas att de klarar ett integrationsprov. På en fråga från en nederländsk domstol om ett sådant prov var förenligt med direktivet om familjeåterförening bekräftade EU-domstolen på nytt att medlemsstaterna får kräva att tredjelandsmedborgare klarar ett sådant prov innan återföreningen kan ske. Den särskilda situation som råder för en individ

som inte har möjlighet att inställa sig till ett sådant prov eller att klara provet (till exempel på grund av ålder eller hälsotillstånd) ska dock beaktas för att besluta om han eller hon ska befrias från skyldigheten att genomföra provet. (Dom K och A av den 9 juli 2015, C-153/14)

Unionsrätten föreskriver även regler som är tillämpliga i alla medlemsstater och som reglerar placering i förvar och utvisning av tredjelandsmedborgare som vistas olagligen i en medlemsstat.

EU-domstolen ombads av en italiensk brottmålsdomstol att uttala sig om det så kallade "återvändandedirektivet". EU-domstolen slog fast att under förutsättning att de grundläggande rättigheterna respekteras får en medlemsstat ådöma en tredjelandsmedborgare **straff** (till exempel fängelse i ett till fyra år som i Italien) om han eller hon, efter att ha återvänt till sitt ursprungsland inom ramen för ett tidigare återvändandeförfarande, åter olagligen reser in i nämnda medlemsstat i strid med ett inreseförbud. (Dom SkerdjanCelaj av den 1 oktober 2015, C-290/14)

SKYDD FÖR ARBETSTAGARES RÄTTIGHETER

Unionsrätten syftar till att bibehålla en lämplig balans mellan arbetsrelaterade skyldigheter och arbetstagarnas privatliv. I unionsrätten föreskrivs därför ett flertal regler om anställningsavtals fullgörande, till exempel om arbetstidens förläggning.

Fastställande av en minimilön omfattas i princip inte av unionsrätten. Dock kan det i unionsrätten föreskrivas vissa regler som föranleds av sociala och konkurrens-
mässiga hänsyn.

Som en allmän regel får veckoarbetstiden inte överstiga 48 timmar och varje arbetstagare har rätt till en minsta dygns- och veckovila. Med anledning av en talan som väckts av Europeiska kommissionen, som ansåg att Grekland och Irland inte hade respekterat dessa regler, konstaterade EU-domstolen att Grekland åsidosatt unionsrätten på grund av läkaryrket inte omfattades av vare sig en **veckoarbetstid** på högst 48 timmar, eller av **en minsta dygns- och veckovila**.

Kommissionen lyckades däremot inte visa att Irland åsidosatt reglerna beträffande arbetsvillkoren för sjukhusläkare under specialistutbildning. (Dom kommissionen/Irland av den 9 juli 2015, C-87/14, och dom kommissionen/Grekland av den 23 december 2015, C-180/14)

Som svar på en fråga från en spansk domstol preciserade EU-domstolen att den tid som installations- och underhållstekniker utan fast bestämd arbetsplats eller arbetsplats där arbetet vanligtvis utförs, lägger på att resa mellan bostaden och den första respektive den sista kunden för dagen, utgör arbetstid. Den tid som dessa tekniker – vilka ibland ska arbeta på en plats som är belägen mer än 100 km från bostaden – måste tillbringa i sina bilar får inte anses som vilotid av arbetsgivaren. (Dom Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras av den 10 september 2015, C-266/14)

EU-domstolen har också slagit fast beträffande ett tyskt mål att tilldelning av ett offentligt kontrakt kan underställas villkoret att anbudsgivaren förpliktar sig att betala den personal som ska utföra arbetet gällande **minimilön** i den medlemsstat som upphandlingen gäller. (Dom RegioPost av den 17 november 2015, C-115/14)

SKYDD FÖR DEN FRIA KONKURRENSEN

Fri konkurrens är en viktig faktor för att den inre marknaden ska fungera väl. EU-domstolen ser till att regler som syftar till att garantera lojal konkurrens mellan företag på den inre marknaden efterlevs och att konsumenten får tillgång till varor och tjänster av bästa kvalitet till ett fördelaktigt pris.

Varje år får domstolen och tribunalen pröva ett stort antal mål som rör förfaranden som hindrar, begränsar eller snedvrider konkurrensen inom den inre marknaden. Det kan röra sig om till exempel

- ◆ statliga stöd som syftar till att gynna företag,
- ◆ företagskoncentrationer (förvärv eller sammanslagningar av företag som blir olagliga om de skapar eller förstärker en dominerande ställning som kan leda till missbruk),
- ◆ konkurrensbegränsande samverkan (avtal mellan företag om till exempel uppdelning av marknaden, fastställande av produktionskvoter eller av priser).

År 2015 fastställde tribunalen ett beslut av kommissionen att förbjuda en företagskoncentration mellan två bolag verksamma på **finansmarknaderna**, nämligen Deutsche Börse (tysk börsoperatör) och NYSE Euronext (som driver börser i New York, Paris, Amsterdam, Bryssel och Lissabon). Den planerade koncentrationen hade kunnat skapa en dominerande ställning eller en näst intill monopolliknande situation vilket hade varit till nackdel för övriga ekonomiska aktörer. ([Dom Deutsche Börse/kommissionen av den 9 mars 2015, T-175/12](#))

Efter överklagande av en dom meddelad av tribunalen ett år tidigare i ett mål som gällde konkurrensbegränsande samverkan på marknaden för flytkristallskärmar (LCD-skärmar) fastställde EU-domstolen de avskräckande böter på 288 miljoner euro som påförts det taiwanesiska bolaget InnoLux. Kommissionen hade på ett korrekt sätt fastställt den marknad som bolaget var verksamt på, det vill säga marknaden för slutprodukter som innefattar LCD-skärmar (datorer, TV-apparater) och inte enbart marknaden för skärmar. EU-domstolen fastställde följaktligen tribunalens dom och därmed kommissionens beslut. ([Dom InnoLux/kommissionen av den 9 juli 2015, C-231/14 P](#))

Tribunalen ogiltigförklarade slutligen kommissionens beslut att påföra ett flertal flygbolag böter som uppgick till totalt 790 miljoner euro för att ha deltagit i en kartell på marknaden för **flygfrakt**. De konkurrensbegränsande beteendena bestod i att ta ut ett "extra bränsletillägg" och ett "säkerhetstillägg" (detta tillägg infördes för att bekosta de säkerhetsåtgärder som infördes efter terrorattentaten den 11 september 2001). Tribunalen ogiltigförklarade böterna efter att ha konstaterat att kommissionens beslut var motsägelsefullt vilket inverkade negativt på flygbolagens rätt till försvar. ([Dom Air Canada m.fl./kommissionen av den 16 december 2015, T-9/11 m.fl.](#))

UTRIKESPOLITIK OCH RESTRIKTIVA ÅTGÄRDER

Restriktiva åtgärder är ett utrikespolitiskt instrument som unionen använder i syfte att få ett tredjeland att ändra sin politik eller sitt beteende. Restriktiva åtgärder kan ta formen av ett vapenembargo, frysning av tillgångar, inreseförbud eller förbud att transitera EU:s territorium, import- eller exportförbud etcetera. Åtgärderna kan riktas mot regeringar, bolag, fysiska personer liksom grupper eller organisationer (till exempel terroristgrupper).

Domstolen och tribunalen har redan prövat flera mål rörande sanktionsåtgärder som vidtagits mot organisationer och personer från flera länder, till exempel Afghanistan, Vitryssland, Elfenbenskusten, Egypten, Iran, Libyen, Ryssland, Syrien, Tunisien, Ukraina och även Zimbabwe.

Tribunalen har slagit fast att rådet får presumera att en person har koppling till ledarna i ett land enbart på grund av dennes familjeband till dessa ledare. Tribunalen fastställde därför att de restriktiva åtgärder som vidtagits mot **Mohammad Makhlof**, nära släkting till den syriska presidenten **Bachar Al Assad**, var lagenliga. (Dom Makhlof/rådet av den 21 januari 2015, T-509/11)

Däremot ansåg tribunalen att rådet inte kan frysa en persons penningmedel utan att precisera vad som läggs honom till last och hans ansvar för detta. Således kunde inte rådet betrakta **Andriy Portnov** (tidigare rådgivare till den före detta presidenten i Ukraina, Viktor Janukovyč) som ansvarig för förskingring i Ukraina enbart på grund av att det inletts en förundersökning mot honom i det landet. (Dom Portnov/rådet av den 26 oktober 2015, T-290/14)

På samma sätt ogiltigförklarade tribunalen merparten av de rättsakter som föreskrev att den vitryska fotbollsklubben **Dynamo-Minsk** penningmedel skulle frysas, eftersom rådet inte hade visat att ägarna till klubben stödjer den vitryske presidenten Lukasjenkos regim eller att de drar nytta av den. (Domar FC Dynamo-Minsk/rådet av den 6 oktober 2015, T-275/12 och T-276/12)

EUROZONEN OCH KRISEN

För att få ett slut på spekulationerna avseende flera medlemsstaters statsskulder efter krisen i eurozonen, beslutade Europeiska centralbanken (ECB) år 2012 att införa en ny finansiell mekanism varigenom ECB lovade att den utan begränsningar skulle köpa upp alla "statsobligationer" som emitterats av en medlemsstat om den monetära politiken utsattes för exceptionella störningar (**Outright Monetary Transactions**-programmet eller OMT). ECB avsåg härigenom förhindra en höjning av den ränta som marknaden begär för att finansiera statsskulden för medlemsstater som försvagats på grund av att den ekonomiska situationen i landet har försämrats (som till exempel Grekland, Spanien och Portugal). Enligt ECB räckte det att tillkännage programmet för att uppnå den eftersträlvade effekten (programmet har aldrig genomförts i praktiken).

Sedan enskilda som var emot programmet väckt talan vid den tyska federala författningsdomstolen, ställde denna domstol en fråga till EU-domstolen för att få klargjort om OMT-programmet var förenligt med unionsrätten.

EU-domstolen slog fast att ECB hade befogenhet att anta ett sådant program, eftersom det ingår i den gemensamma monetära politiken som ECB ska säkerställa för att garantera prisstabilitet. ECB har vidare inte åsidosatt förbudet mot monetär finansiering av medlemsstaternas statsskulder som unionsrätten uppställer. Unionsrätten förbjuder visserligen allt finansiellt stöd från ECB till en medlemsstat men utesluter inte möjligheten att ECB köper obligationer som tidigare har utfärdats av en stat från denna stats borgenärer. (Dom Gauweiler m.fl. av den 16 juni 2015, C-62/14)

B. NYCKELTAL BETRÄFFANDE DEN DÖMANDE VERKSAMHETEN

DOMSTOLEN

Domstolen kan huvudsakligen pröva följande typer av mål:

- ◆ **Begäran om förhandsavgörande**, när en nationell domstol är osäker på hur en av unionens rättsakter ska tolkas eller om rättsakten är giltig. Den nationella domstolen vilandeförklarar i ett sådant fall det nationella förfarandet och ställer en fråga till EU-domstolen, som uttalar sig om hur de aktuella bestämmelserna ska tolkas eller om deras giltighet. Med hjälp av EU-domstolens svar kan den nationella domstolen sedan avgöra det nationella målet. I mål som kräver ett svar inom en mycket kort tid (till exempel i fråga om asyl, gränskontroll, bortförande av barn och så vidare), används ett förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande ("PPU").
- ◆ **Överklagande** av avgöranden som meddelats av tribunalen. Vid användning av denna typ av rättsmedel har domstolen möjlighet att upphäva tribunalens avgörande.
- ◆ **Direkt talan** syftar huvudsakligen till att
 - få en unionsrättsakt ogiltigförklarad ("talan om ogiltigförklaring") eller att
 - få fastställt att en medlemsstat har åsidosatt unionsrätten ("talan om fördragsbrott"). Om medlemsstaten inte efterlever domen i vilken fördragsbrottet fastställs kan domstolen efter en andra talan, benämnd talan om "dubbelt fördragsbrott" besluta om ekonomiska påföljder för medlemsstaten.
- ◆ Begäran om **yttrande** för att få klargjort huruvida ett avtal som unionen avser att ingå med ett tredjeland eller en internationell organisation är förenligt med fördragen. En sådan begäran får framställas av en medlemsstat eller av en EU-institution (parlamentet, rådet eller kommissionen).

713

anhängiggjorda mål

436

varav
4 PPU

Begäran om förhandsavgörande

Medlemsstater från vilka begäran om förhandsavgörande oftast kommer ifrån:

Tyskland:	79
Italien:	47
Nederländerna:	40
Spanien:	36
Belgien:	32

48

mål med
direkt talan

varav

34 mål med talan om fördragsbrott och
3 mål med talan om "dubbelt fördragsbrott"

215

överklaganden
av avgöranden
från tribunalen

3

yttranden

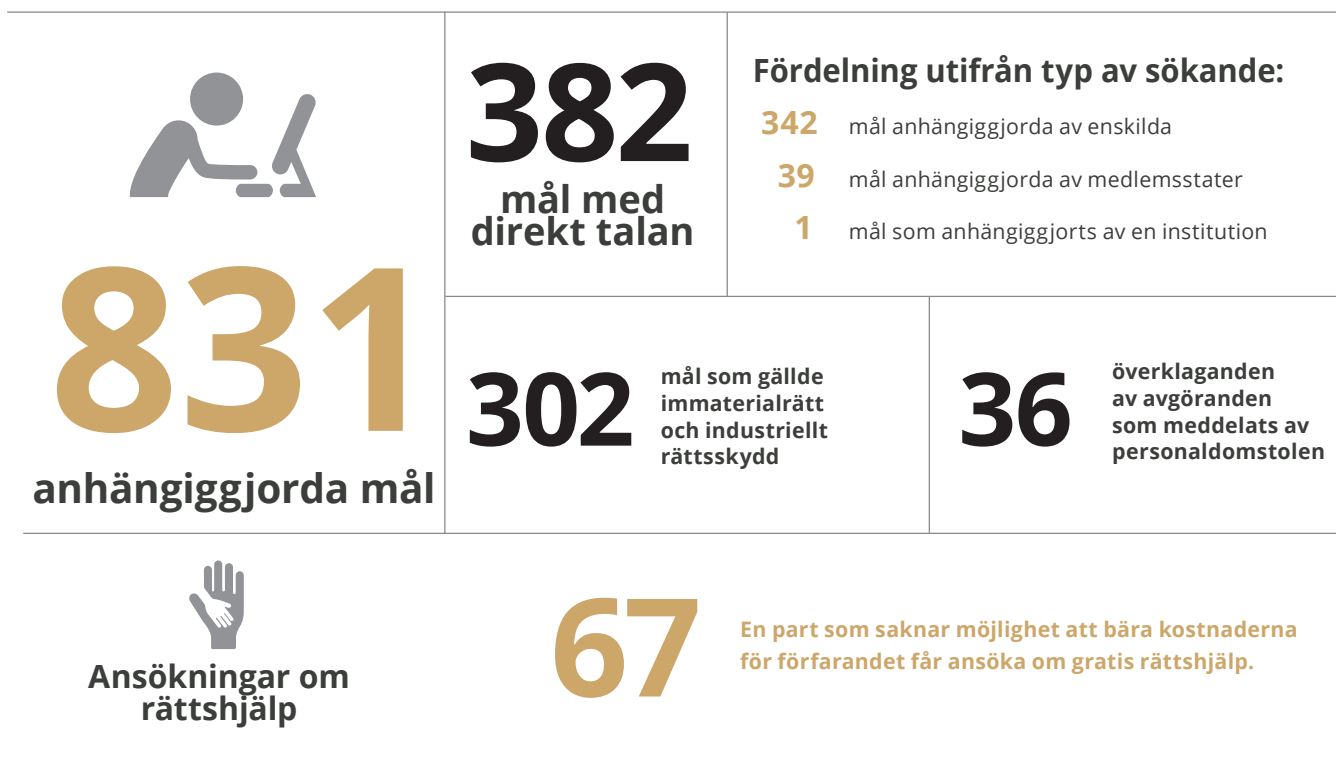
 616 avgjorda mål	404 begäran om förhandsavgörande	
	70 mål med direkt talan	varav 26 fastställda fördragsbrott mot 13 medlemsstater
		varav 3 mål med talan om "dubbelt fördragsbrott"
	Överklagande av avgöranden från tribunalen 134 varav tribunalens avgörande upphävdes i 25 fall	1 yttrande Genomsnittlig handläggningstid 15,6 månader Brådskande mål om förhandsavgörande: 1,9 månader

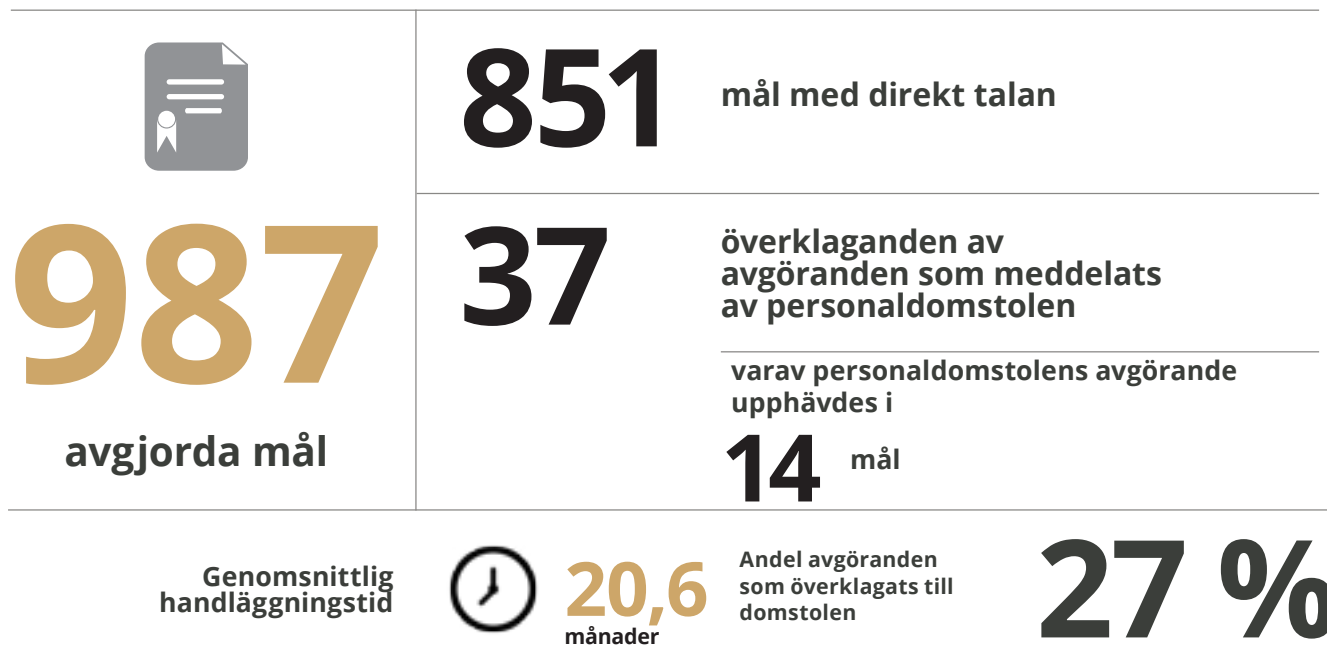
Huvudsakliga ämnesområden

Fri rörlighet, etableringsfrihet och den inre marknaden		74
Immaterialrätt och industriellt rättsskydd		51
Jordbruk		20
Konkurrens och statligt stöd		49
Konsumentskydd		29
Miljö		27
Området med frihet, säkerhet och rättvisa		49
Skatt		55
Socialrätt		44

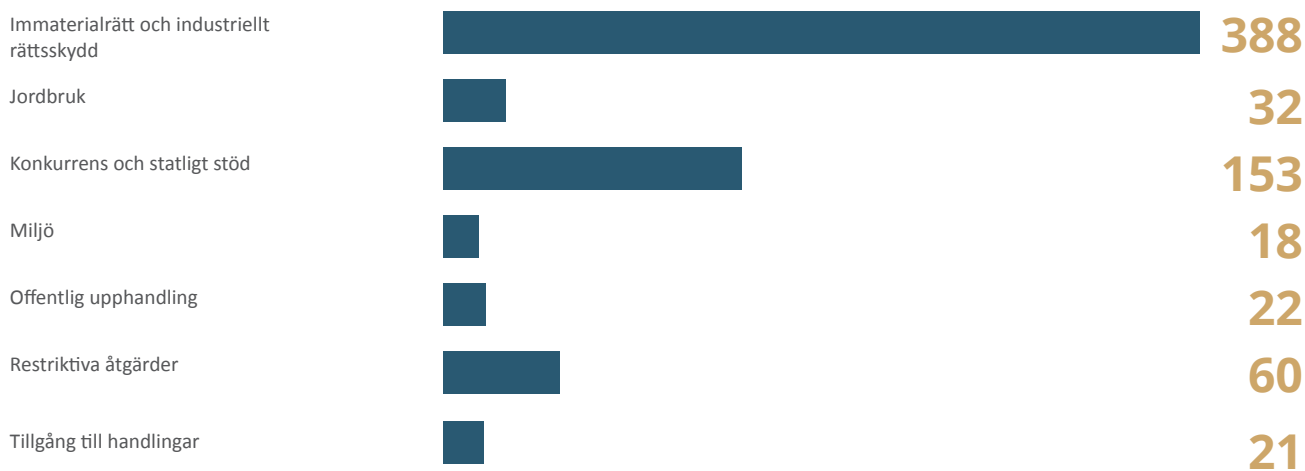
TRIBUNALEN

Tribunalen prövar talan som **enskilda personer och bolag** väckt mot rättsakter antagna av unionen som är riktade till dem eller som berör dem direkt och personligen. Tribunalen kan även pröva talan som väckts av en medlemsstat. Merparten av målen har en ekonomisk koppling: konkurrens och statligt stöd, handelspolitiska skyddsåtgärder, EU-varumärken. Tribunalens avgöranden kan överklagas till domstolen som endast prövar rättsfrågor.

Huvudsakliga ämnesområden:

PERSONALDOMSTOLEN

Personaldomstolens uppdrag är att avgöra tvister mellan Europeiska unionens institutioner och dess personal (ungefär 40 000 personer tjänstgör för unionens olika institutioner och byråer). Tvisterna rör huvudsakligen anställningsförhållandet i egentlig mening och systemet för social trygghet.

167

anhängiggjorda mål

152

avgjorda mål

varav
14

mål avgjordes genom
förlikning,

det vill säga i mer än

9 %
av fallen

12,1
månader

Genomsnittlig handläggningstid

Andel avgöranden som
överklagats till tribunalen

28 %

3

ETT ÅR
PRÄGLAT AV ÖPPENHET OCH DIALOG

A. STÖRRE EVENEMANG

Den dialog som EU-domstolen har med nationella domstolar och europeiska medborgare är inte begränsad till domstolsförfaranden utan berikas varje år av olika diskussioner.

År 2015 var ett år som var fyllt av möten och diskussioner som bidragit till att sprida och öka kunskapen om unionsrätten och unionens rättspraxis.

17 april

Final i "European Law Moot Court Competition"

Den europeiska tävlingen *European Law Moot Court Competition* är en pläderings-tävling som organiseras varje år sedan 30 år tillbaka. Syftet är att främja kunskapen om unionsrätten bland juridikstuderande. Tävlingen anses som **en av de mest prestigefyllda tävlingarna i världen** där finalen varje år anordnas på domstolen. I finalen möts olika lag bestående av studenter från alla medlemsstaterna men även från Förenta staterna. Studenterna genomför pläderingar inför juryer som är sammansatta av ledamöter från domstolen, tribunalen och personaldomstolen.

9 maj

Domstolen anordnar "öppet hus"

Europadagen firas den 9 maj i alla medlemsstaterna för att högtidlighålla ett tal som den franske ministern Robert Schuman höll den 9 maj 1950. I samband med Europadagen ordnar EU-domstolen "öppet hus". Detta ger medborgarna möjlighet att bekanta sig med domstolen, dess uppdrag och funktion, men även med byggnadernas arkitektur och de konstverk som medlemsstaterna lånat ut och som finns att beskåda i domstolens lokaler. Konstverken är ett uttryck för de konstnärliga och kulturella traditionerna i Europa. Det kom **3 791 besökare** till domstolen 2015, vilket var nytt rekord.

8 juni

Symposium i samband med överlämnandet av en festskrift till Vassilios Skouris

Ett symposium på temat "Europeiska unionens domstol under Vassilios Skouris ordförandeskap" organiseras i samband med att en festskrift överlämnas till Vassilios Skouris, som varit domstolens ordförande under tolv år. Vid detta tillfälle tog flera ordförande och tidigare ordförande vid medlemsstaternas högsta domstolar, liksom flera höga företrädare för EU:s institutioner, till orda under ledning av Jean-Marc Sauvé, vice ordförande i franska Conseil d'État. Temat för diskussionerna är vikten av domstolens rättspraxis för att bevara **rättsstaten och enheten inom unionsrätten**.

28–30 juni

Domarforum

159 domare från olika domstolar i medlemsstaterna deltar i forumet då europeiska och nationella domare diskuterar olika ämnen som alla rör unionsrätten. Detta årliga evenemang syftar till att stärka den juridiska dialogen mellan EU-domstolen och nationella domstolar, i synnerhet genom förfarandet med begäran om förhandsavgörande. Forumet syftar även till att främja spridning och enhetlig tillämpning av unionsrätten. De nationella domstolarna är nämligen de som först ska tillämpa unionsbestämmelserna.

9 december

Officiell öppningsceremoni vid domstolens historiska arkiv

En officiell öppningsceremoni äger rum i samband med att domstolen lämnar över sina historiska arkiv till Europeiska universitetsinstitutet i Florens. Arkiven består av handlingar från den dömande verksamheten och administrativa handlingar sedan mer än 30 år. Bland dessa ingår bland annat det första talet som domstolens förste ordförande höll och en registrering av den första rättegångshandlingen. Dessa handlingar vittnar alla om domstolens utveckling. Vid öppningsceremonin hade **3 539 akter** redan översänts till Florens, vilket motsvarar 112 hyllmeter som redogör för domstolens roll i den europeiska integrationen.

Officiella besök vid domstolen

Domstolen har haft förmånen att ta emot olika framstående besökare från medlemsstaterna under år 2015. Hans Excel-lens **Storhertigen av Luxemburg** besökte domstolen i oktober i samband med *Magna Carta*-utställningen. Sloveniens premiärminister Miro Cerar, Danmarks justitieminister Martin Lidegaard, Portugals utrikesminister Rui Chancelle de Mache-te, och ordföranden för Italiens deputeradekam-mare Laura Boldrini, träffade domstolens ledamöter under olika officiella besök i Luxemburg då det gavs tillfälle att utöka dialogen i det samarbete som finns mellan EU-domstolen och medlemsstater-nas domstolar.

B. NYCKELTAL

En ständigt pågående dialog med jurister

- Upprätthållande av dialogen med nationella domare

1 627
domare har deltagit
i seminarier som domstolen
har organiserat

- nationella domare har tagits emot inom ramen för domarforumet eller en praktikperiod under 6 eller 10 månader vid en domares kabinett
- domstolen har organiserat seminarier
- föredrag har hållits för nationella domare inom ramen för föreningar och europeiska domstolsnätverk
- deltagande i högtidliga ceremonier då nationella högsta domstolar och domstolar i högre instans återupptagit sitt arbete efter uppehåll, möten med ordförande och vice ordföranden för europeiska högsta domstolar

- Främjande av juristers tillämpning och kunskap om unionsrätten

597 besöksgrupper

- föredrag för advokater och tjänstemän inom medlemsstaternas regeringar
- föredrag för den akademiska världen

varav

216

grupper med jurister

252
juristpraktikanter
har tagits emot under sin
utbildning

1 583
externa användare
studenter, forskare, professorer har använt
domstolens bibliotek för olika
efterforskningar

En utökad dialog med europeiska medborgare

 16 377 besökare varav 3 791 i samband med att domstolen höll "öppet hus"	 155 pressmeddelanden (det vill säga totalt 1 869 dokument på olika språk)	 280 tweets har skickats via domstolens Twitter-konto, som har 24 000 "följare"	 92 ansökningar om tillgång till domstolens administrativa handlingar och till domstolens historiska arkiv
--	---	---	--

Ungefär

20 000 förfrågningar om upplysningar per månad

En officiell och institutionell dialog som sker på regelbunden basis

 23 officiella besök	 11 artighetsvisiter avlades av dignitärer från medlemsstaterna eller internationella organisationer	 3 högtidliga sammankomster
--	--	---

4

EN ADMINISTRATION FÖR DEN DÖMANDE VERKSAMHETEN

A. EN EFFEKTIV, MODERN OCH FLERSPÅKIG ADMINISTRATION

Domstolens justitiesekreterare, tillika dess generalsekreterare, är chef för domstolens administrativa avdelningar under ordförandens överinseende. Han vittnar om avdelningarnas engagemang till stöd för den dömande verksamheten under ett år som varit synnerligen intensivt.

Det ovanligt stora antalet mål vid domstolen år 2015 har även inneburit en kraftig ökning av de olika avdelningarnas produktivitet. För att nå dessa resultat fortsätter domstolen att utforska alla möjligheter att på bästa sätt kunna uppnå sin viktiga målsättning att säkerställa högkvalitativ och snabb handläggning av målen.

I en situation där antalet mål ökar samtidigt som domstolen, likt alla övriga EU-institutioner, är skyldig att minska sin personalstyrka med 5 procent under åren 2013–2017, i enlighet med de krav som uppställts av unionens budgetmyndighet, har domstolen valt att bevara sin kärnverksamhet och förstärka de dömande instanserna. Utvecklingen förtjänar att påpekas då domstolens olika avdelningar står inför de olika utmaningar som ökningen av tribunalens ledamöter innebär, en ökning som har godkänts av budgetmyndighetens två instanser (Europaparlamentet och Europeiska unionens råd).

Den här översikten ger flertalet illustrationer av hur domstolens olika avdelningar fullt ut deltar i arbetet med att modernisera arbetsmetoderna. Detta sker till gagn för bland annat parterna som har möjlighet att överföra rättegångshandlingar med hjälp av nya elektroniska hjälpmedel (e-Curia). Moderniseringen sker även genom att nya administrativa förfaranden används som främjar jämställdhet mellan könen, och genom att inbegripa hela personalen i miljöarbetet. Ett väl genomtänkt förhållningssätt till flerspråkighet ger vidare domstolen möjlighet att handlägga ett mål oavsett på vilket av unionens officiella språk målet anhängiggjorts och därefter att sprida rättspraxis på samtliga officiella språk.

Domstolens förvaltningsrapport har avfattats i enlighet med de finansiella regler som är tillämpliga på EU:s institutioner och offentliggörs på domstolens webbsida. I förvaltningsrapporten ges ett stort antal exempel på hur domstolens personal och olika avdelningar på ett effektivt och dynamiskt sätt deltar i de uppgifter som domstolen anförtrotts i fördragen.

Alfredo Calot Escobar
Justitiesekreterare

Ett väl genomtänkt förhållningssätt till flerspråkighet ger domstolen möjlighet att handlägga ett mål oavsett på vilket av unionens officiella språk målet anhängiggjorts och därefter att sprida sin rättspraxis på samtliga officiella språk.

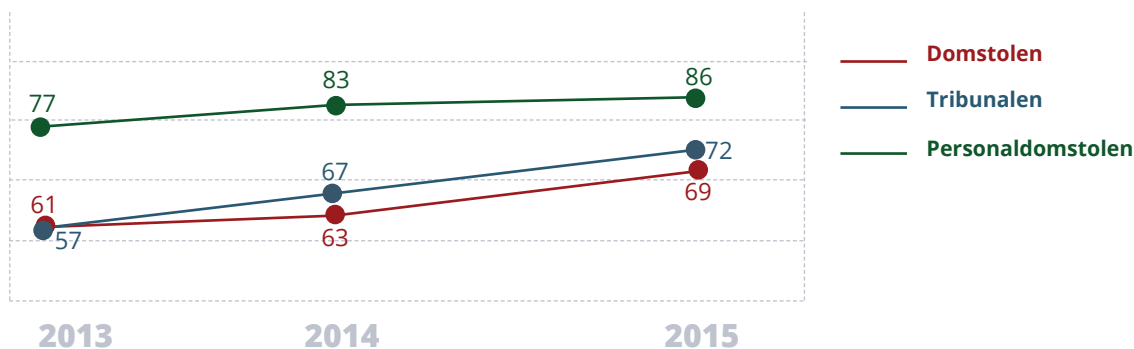

B. SIFFROR OCH PROJEKT

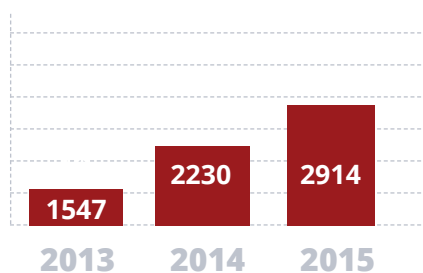
Den dömande verksamheten har dematerialiserats

Sedan år 2011 sker all skriftväxling mellan domstolarnas kansli och parterna i förfarandet genom en datorapplikation kallad "e-Curia", som skapats särskilt av domstolens avdelningar i syfte att möjliggöra ett säkert inlämnande och över-sändande av rättegångshandlingar på elektronisk väg. Applikationen har rönt stor framgång hos parternas företrädare och medlemsstaterna. En ny version av e-Curia håller därför på att utvecklas för att garantera enskilda och unionens domstolar en allt effektivare och högpresterande tjänst.

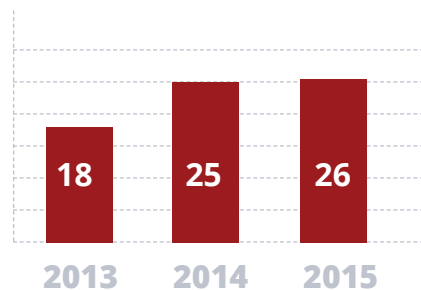
Andel rättegångshandlingar som lämnats in via e-Curia

Antal användarkonton till applikationen e-Curia

Antal medlemsstater som använder applikationen e-Curia

En institution som verkar för jämställdhet mellan män och kvinnor

2 122

tjänstemän och övriga anställda
den 31 december 2015

Andel
kvinnor

53 %

av handläggartjänsterna

35 %

av chefstjänsterna
(på mellannivå och högre nivå)

1 287
61 %

835
39 %

Andelen kvinnor på chefstjänster inom domstolens administration placerar EU-domstolen på den övre halvan vad gäller genomsnittet för EU:s institutioner. En utvärdering har emellertid inletts år 2015 tillsammans med samtliga kvinnor på chefsbefattningar för att ta reda på vilka åtgärder som kan tänkas uppmuntra kvinnor att söka chefstjänster och att i förlängningen stärka kvinnlig representation på samtliga hierarkiska nivåer.

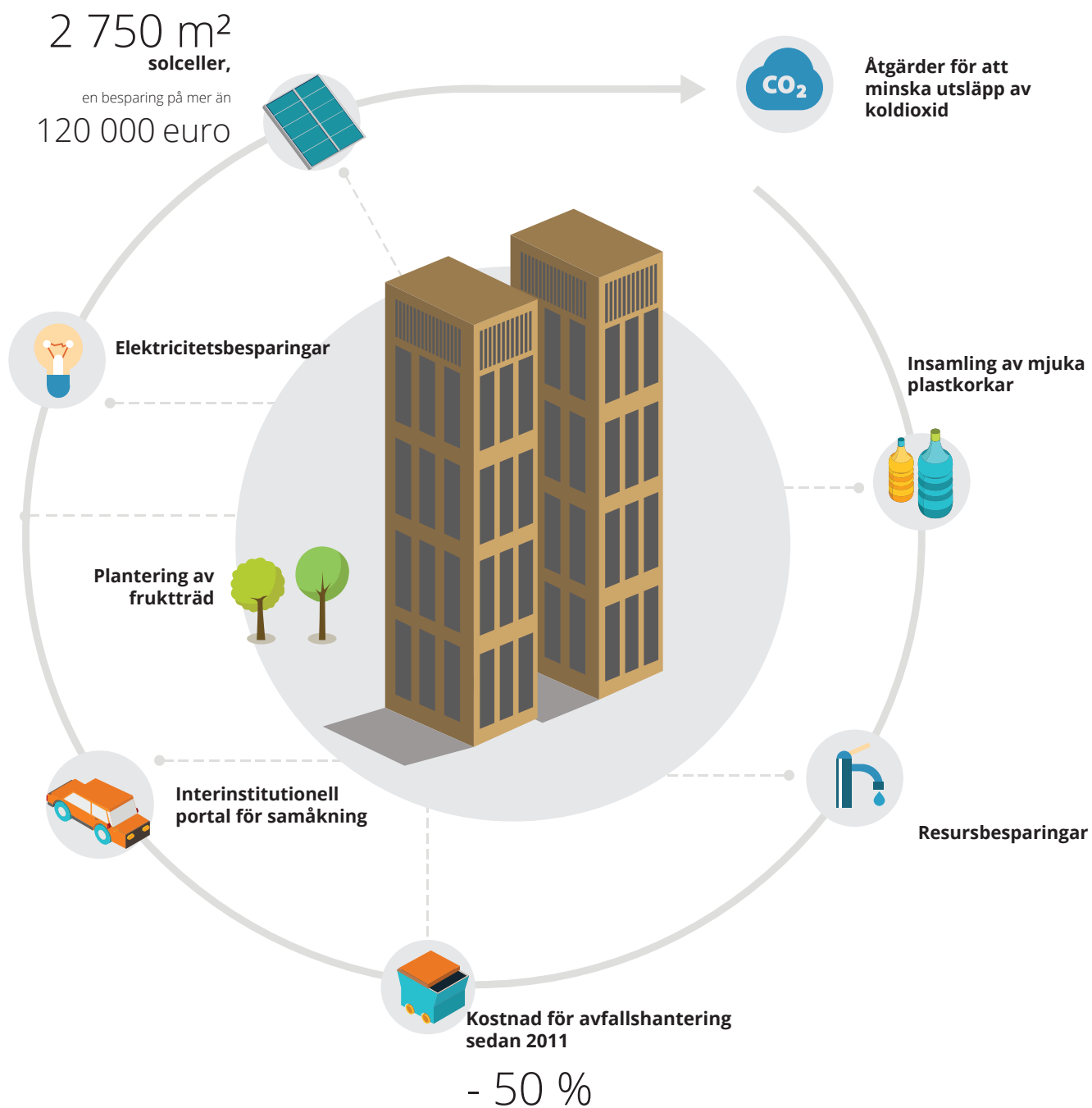

Ett starkt miljöengagemang

EU-domstolen har sedan flera år en ambitiös miljöpolicy i syfte att uppfylla de strängaste kraven i fråga om hållbar utveckling och miljöskydd.

Domstolen har till exempel deltagit i förfarandet för att erhålla EMAS-registrering (Eco-Management and Audit Scheme).

Denna miljöstyrnings- och miljörevisionsordning inrättades år 1993 genom en EU-förordning som ger organisationer som uppfyller strikta villkor möjlighet att erhålla en registrering som bekräftar deras miljöarbete. Domstolen har därför utarbetat sin egen miljöpolicy som redan ger möjlighet att utvärdera verkningarna av dess ansträngningar på miljöområdet.

Ett väl genomtänkt förhållningssätt till flerspråkighet

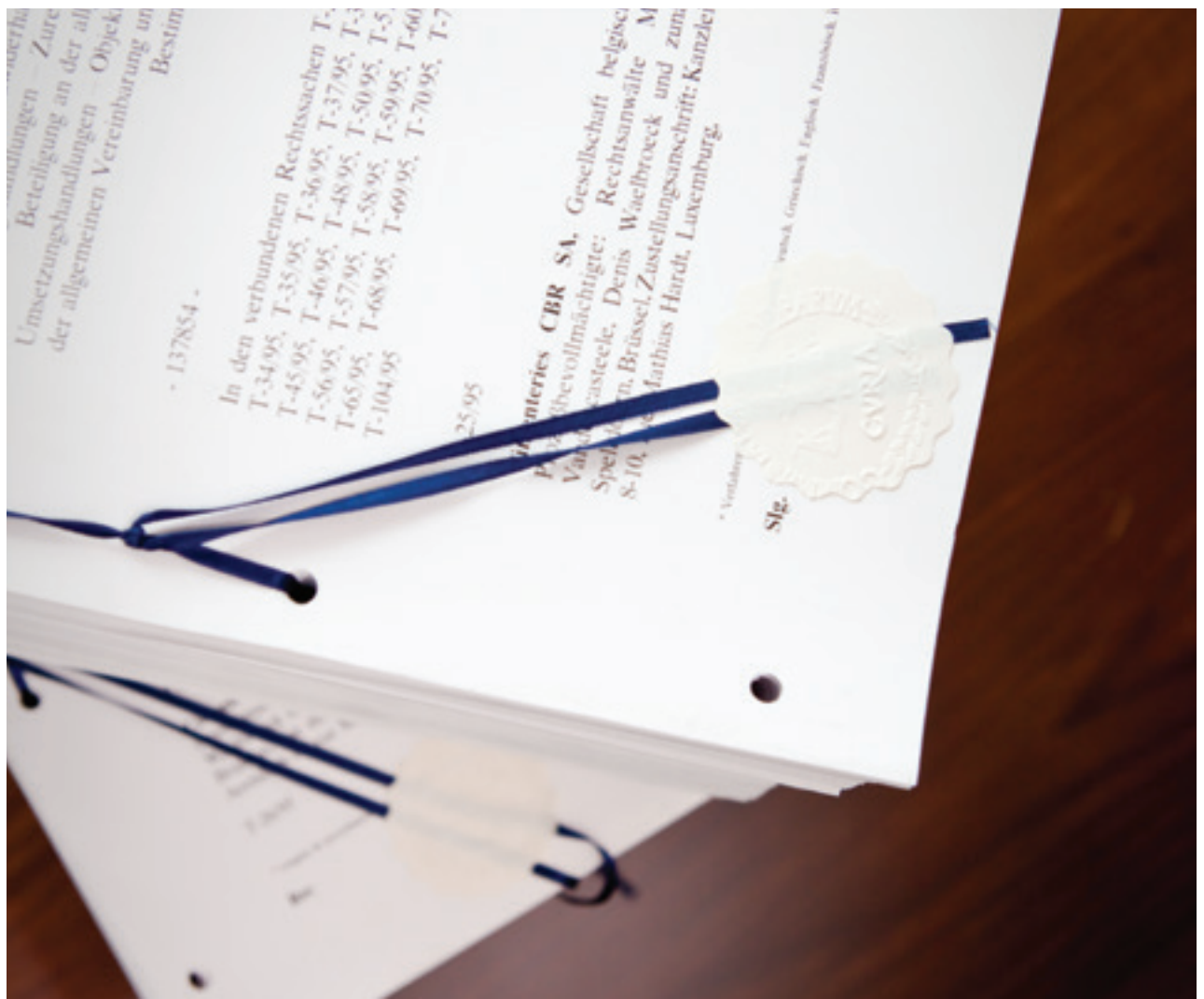
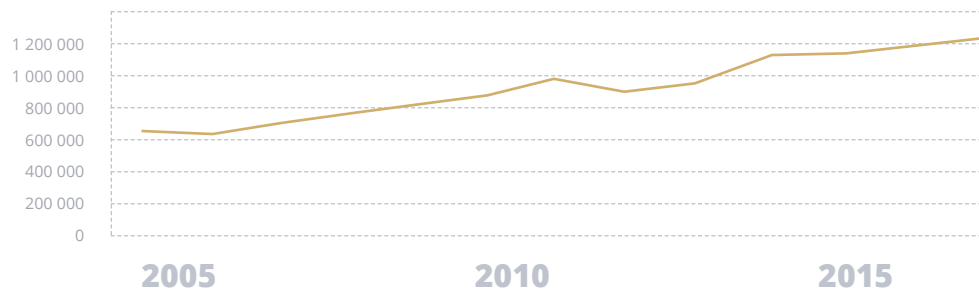
Domstolen är flerspråkig och måste därför kunna handlägga ett mål oavsett vilket av unionens officiella språk som målet har anhängiggjorts på och därefter kunna sprida sin rättspraxis på samtliga officiella språk.

I takt med ett allt större antal officiella språk (från elva till 24 officiella språk på tio år), den allt strängare kontrollen av de budgetmedel som domstolen beviljas och det ständigt ökande antalet mål som underställs domstolens olika instanser för prövning (+ 50 procent på tio år), krävs ett rationellt och pragmatiskt förhållningssätt för att flerspråkigheten ska kunna bevaras. Domstolen har vidtagit ett stort antal interna besparingsåtgärder för att minska arbetsbelastningen för översättningstjänsten. Domstolen använder sig även av nya tekniker för ökad effektivitet och snabbhet i arbetet.

Översättningstjänsten i siffror

	75 tolkar för förhandlingar och möten	625 "juristlingvister" som översätter skriftliga handlingar
24 potentiella rättegångsspråk	 23 språkavdelningar	
552 möjliga språkkombinationer	 1 115 000 sidor översattes av översättningstjänsten år 2015 Minskning av behovet av översättning år 2015 (interna besparingsåtgärder): 482 000 sidor	

Utveckling av antalet sidor att översätta

5

FRAMTIDSVISIONER: **REFORM AV STRUKTUREN FÖR DEN DÖMANDE VERKSAMHETEN VID DOMSTOLEN**

Den 16 december 2015 antog unionslagstiftaren en förordning om ändring av strukturen för den dömande verksamheten vid EU-domstolen. Reformen syftar till att tillgodose tribunalens omedelbara behov – tribunalen bestod av 28 domare år 2015 – och till att långsiktigt förbättra effektiviteten i EU:s rättsväsende som helhet.

56
domare
i tribunalen
2 domare per
medlemsstat

Reformen ska genomföras i tre etapper enligt följande:

- ♦ En första utökning av tribunalen med tolv domare som delvis skedde i april 2016.
- ♦ I september 2016, vid nästa partiella ny tillsättning, kommer tribunalen att utökas med ytterligare sju ledamöter som en följd av att personaldomstolen integreras med tribunalen. EU-domstolen kommer därefter endast att bestå av två instanser (domstolen och tribunalen).
- ♦ Hösten 2019, vid nästa ny tillsättning, kommer antalet domare att utökas med nio vilket innebär att tribunalen kommer att bestå av totalt 56 domare. Tribunalen kommer då att ha två domare per medlemsstat. Medlemsstaternas regeringar kommer att utse dessa domare och uppmanas att iakta en jämn könsfördelning mellan män och kvinnor.

Tack vare att antalet domare i tribunalen fördubblas i tre etapper under en period som sträcker sig fram till år 2019, kommer tribunalen att ha möjlighet att klara av det ökade antalet mål och uppfylla sitt uppdrag till gagn för europeiska rättssökande och samtidigt iakta målsättningen att tillhandahålla en rättskipning som kännetecknas av hög kvalitet, effektivitet och snabb handläggning.

Samtidigt med reformen antogs nya rättegångsregler för tribunalen. Dessa trädde i kraft den 1 juli 2015 och kommer att ge tribunalen större kapacitet att handlägga målen inom skälig tid och med iakttagande av kraven på en rättvis rättegång.

6

MER INFORMATION **OM DOMSTOLENS ARBETE**

Använd sökmotorn för tillgång till domstolens, tribunalens och personaldomstolens praxis via webbplatsen Curia:

curia.europa.eu

Följ rättspraxis och andra nyheter från domstolen:

- via **pressmeddelanden** som offentliggörs på adressen: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- genom att prenumerera på domstolens **RSS-flöde** på följande adress: curia.europa.eu/jcms/RSS
- genom att följa domstolens **Twitter-konto**: @CourUEpresse eller @EUCourtPress
- genom att ladda ner **appen CVRIA** för **smarttelefoner** och **datorplattor**

För ytterligare information om domstolens verksamhet:

- besöka webbsidan avseende **årsrapporten 2015**: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
- ladda ner den del som avser den **dömande verksamheten**: curia.europa.eu/jcms/judicialactivitysv
- ladda ner den del som avser **förvaltningsrapporten**: curia.europa.eu/jcms/managementreporten

Tillgång till domstolens handlingar:

- de **historiska arkiven**: curia.europa.eu/jcms/archive
- **administrativa handlingar**: curia.europa.eu/jcms/documents

Besök Europeiska unionens domstol:

Domstolen erbjuder besöksgrupper ett individuellt upplagt program utifrån varje grupps speciella intressen (möjlighet att närvara vid en förhandling, guideade visningar av domstolens lokaler och konstverk, studiebesök):

curia.europa.eu/jcms/visits

För all information om domstolen:

- Vänligen använd kontaktformuläret: curia.europa.eu/jcms/contact

HUR HITTAR MAN EU:s PUBLIKATIONER?

Gratispublikationer

- Ett enskilt exemplar genom EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- Flera exemplar/affischer/kartor hos Europeiska unionens representationer (http://ec.europa.eu/represent_sv.htm), hos delegationer i länder utanför EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sv.htm), genom att kontakta nätverket Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sv.htm) eller ringa 00 800 6 7 8 9 10 11 (gratis inom hela EU) (*).

(*) Varken informationen eller samtalen kostar i regel något (men vissa operatörer, telefonkiosker och hotell kan ta betalt för samtalen).

Avgiftsbelagda publikationer

- Genom EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

DIREKTORATET FÖR KOMMUNIKATION
ENHETEN FÖR ELEKTRONISKA
PUBLIKATIONER OCH MEDIER
JUNI 2016

QD-AQ-16-001-SV-N

ISBN 978-92-829-2123-4
ISSN 2467-1665
doi:10.2862/526423